

§§ 1—3 tr. zák. z r. 1852 a obecné předpisy o promlčení.) Postup při komentování jednotlivých ustanovení je poněkud neobvyklý, neboť jsou vedle sebe namnoze uvedeny odchýlné názory obou vydavatelů. To sice umožňuje odborníku učiniti si vlastní úsudek na širším základě, ale přehlednost edice a použitelnost pro neprávnicka to nikterak nezvyšuje. Zákon na ochranu republiky a o nekalé soutěži nemusely býti otiskovány celé, což také prof. Milota v předmluvě výslovně připouští. Zvláštní zmínky zaslouží, že jednotlivá ustanovení jsou též bohatě komentována příslušnou judikaturou. Pokud jde o předpisy nové, je ovšem citace rozhodnutí, vztahujících se k dřívějšímu právu, spojena se značnými obtížemi, kterých edice plně nepřekonala, jak svědčí na př. § 2 zákona o ochraně cti, k němuž jsou připojena některá rozhodnutí pro toto ustanovení zřejmě nevhodná.

Není arci pochyby, že vydání, shrnující tak bohatý materiál, bude velmi cennou příručkou pro právní praxi a usnadní jí orientaci v obtížných otázkách tiskového práva. Solnař.

## *D E N Í K.*

---

**Univ. profesor Eduard Lambert** z Lyonu, světoznámý odborník ve srovnávací pravovědě, přijede v těchto dnech do Prahy, aby přijal čestný doktorát, který mu udělila právnická fakulta university Karlovy. Návštěva, proponovaná původně na letošní jaro, byla tehdy odložena pro těžké ochuravění prof. Lamberta. Slavnostní promoce koná se v úterý dne 17. t. m. ve velké aule Karolina, při kteréžto příležitosti přednese prof. Lambert přednášku. Ve čtvrtek 19 t. m. bude přednášet o 18. hodině ve slavnostní síni právnické fakulty a v pátek 20. t. m. ve francouzském ústavě ve Štěpánské ulici.

**Soudnictví a politika.** Významný projev na toto téma učinil předseda senátu nejvyššího soudu, vyhlašuje dne 7. t. m. rozsudek v trestní věci proti šesti členům Volkssportu pro zločin podle § 2 zák. na ochranu republiky:

»Bylo na nás apelováno, abychom nepodléhali snahám o podřízení se státní nebo politické resoně. Bylo řečeno, že v našem státě byla dosud zachovávána čistota soudnictví, jak spočívá na starých dobrých tradicích. Byla pronášena jakási obava, aby snad tento proces neznamenal odchýlení z dráhy, na níž šlo soudnictví v dosavadních zásadách. Tento apel je zbytečný. Naše justice je dosud toho kazu prostá.

Pan obhájce inž. H. citoval tu výňatek z přednášky pana prvního presidenta Nejvyššího soudu v Banské Bystrici. Tato citace nebyla docela na místě. Vážná napomenutí ve významném tomto projevu obsažená neobracela se k řadám soudů a soudců. Jinak mohl pan obhájce právě z obsahu tohoto projevu poznat, že

československá justice vždy velmi citlivě a rozhodně odmítavě reagovala na jakékoli pokusy, aby byla zapřažena do jiných služeb než do služeb zákona a práva. Ten apel ostatně nebyl ani upřímný. Neboť tímž dechem se na nás žádalo, abychom uvažovali o politických, mocenských důsledcích toho, potvrdíme-li rozsudek nad Volkssportem. To ovšem odmítám. Nebudeme dbát takových zřetelů, jako jsme jich dosud nedbali nikdy. Dbali jsme z zákona, dbali jsme ovšem i toho, že právě tento zákon byl vydán na ochranu nejcennějších statků našeho státu, na ochranu republiky. Ten apel měl svůj původ také v obavách, aby snad nebyly potvrzením rozsudku zasaženy širší vrstvy než úzký okruh několika obžalovaných. A tato obava byla přímo formulována ve slova, že rozsudek je vlastně rozsudkem nad německou národně-sociální stranou dělnickou, zde i v Německu, ba i nad každým jednotlivým příslušníkem.

Toto tvrzení je nutno ovšem uvést na pravou míru. Je pravda, že pro povahu případu nebylo možno nevyslovit se o ideovém základě viny obžalovaných a nebylo možno nezkoumat snahy uvedených stran, když právě tato stránka věci u jednotlivých obžalovaných a útvarů, v nichž byli organizováni, spadala v jedno. Ale ukáže se dále, že důsledky toho nejdou tím směrem, jak se obžalovaní nebo jejich obhájci domnívají. S tohoto hlediska dospěl soud ke zjištění, že snaha národně-sociální strany v Německu směřuje mimo jiné také ke sloučení krajů osídlených německým obyvatelstvem s říší německou, že jsou tedy její cíle neslučitelné s územní celistvostí a integritou našeho státu, a dále, že týž obsah a cíl mají také snahy zdejší německé národně-sociální dělnické strany. Tento zjišťovací výrok prvního soudu jsme uznali za formálně správný. Na tomto našem přesvědčení nemohly nic změnit námítky zde přednášené. Zjišťovací výrok je, pokud jde o říšskoněmeckou stranu, ospravedlněn hlavně jejími oficiálními ohlášeními, potvrzenými také dnešním panem kancléřem říše německé, jenž je zajisté informován o programu této strany.

Poukazovalo se zde také na to, že v pozdější době pan kancléř německé říše a kromě něho i jiné vedoucí osobnosti této strany a nyní vlády německé, pronesly řadu projevů v tom smyslu, že této straně, která se zatím dostala v říši německé k moci, nikdy nešlo o nic takového, co bylo v rozsudku předpokládáno, že jí nejde o násilné odtržení německých území ve státech sousedících s Německem. Tu je nutno zdůraznit při prozkoumávání správnosti rozsudku, že rozsudek musil posoudit celou věc se stanoviska oné doby, a že při zkoumání správnosti jeho výroku nemůže vůbec padat na váhu, jak se utvářel nebo ještě utváří vývoj této strany a její politická prakse v současných poměrech. Nám nepřísluší nic zjišťovat a my podle toho, co se stalo později, ne-

můžeme stavět na místě rozsudkového zjištění nalézacího soudu nové zjištění svoje, jestliže rozsudkové zjištění první stolice bylo řádně odůvodněno. A že tomu tak jest, jsem již prohlásil.

Námítky a argumenty, které byly ve spojitosti s tím předneseny, jsou vesměs politického rázu. Nebylo by nesnadné na ně odpovědět, ba bylo by lákavé se tím zabývat. Ale s tohoto místa není možno politické argumenty ani vracet ani jiné přednášet.»

S takovýmto pojetím poměru soudnictví k otázkám politickým nutno plně souhlasiti. Je pouze třeba, aby soudy dbaly těchto zásad nejen při vlastním rozhodování, ale aby i při odůvodňování rozhodnutí si vždy počínaly se stejnou obezřetností a vědomím dosahu tohoto úkolu, jak tu činí nejvyšší soud. Byli jsme právě v poslední době nejednou toho svědky, že odůvodnění rozsudků stalo se podkladem politické agitace. Soudy k ní jistě nezavdaly podnět úmyslně, spíše snad jakousi menší bedlivostí při stylisaci rozhodnutí ji umožnily. Právě v tomto směru může býti rozhodnutí nejvyššího soudu, vymezující přesně politický dosah svého obsahu, vzorem. Není pochyby, že soudnictví musí zůstat ušetřeno ve vlastním rozhodování vlivů »státní nebo politické resony«. Právě proto však musí se podle možnosti vystříhati všeho, co by usnadnilo, aby soudní rozhodnutí zbytečně dala i vzdálený podnět k politické agitaci.

**Požadavek jiné úpravy jmenování soudců** obnovil a různá jiná přání vyslovil na sjezdu soudců slovanských států v Bratislavě, konaném v době I. sjezdu slovanských právníků, senátní president nejvyššího soudu Dr. V á c h a. Proti některým radikálnějším návrhům správně uznává, že požadavek, aby soudcové byli jmenováni soudy samými, resp. nejvyšším soudem, nelze provést ani snad doporučiti. Mohl by se tak vytvořiti stát ve státě. Žádá však, aby nikdo se nestal soudcem bez návrhu a souhlasu soudcovského senátu a aby nikdo nebyl dosazen na určité soudcovské místo, kdo nebyl pro ně soudcovským senátem navržen alespoň na posledním místě tera. Generální prokuratura jako nejvyšší strážce trestního právního řádu by měla býti vybavena stejnou nezávislostí jako soudy, u ostatních státních zastupitelství by vzrůstající centralisace jejich služby v ministerstvu spravedlnosti měla ustoupiti větší vlastní odpovědnosti jejich chefů. Soudní řády musí býti změněny. Musíme se poohlédnouti po rychlejším a levnějším výkonu spravedlnosti a učiti se u národů anglosaských.